

УДК 32:303.4

DOI [https://doi.org/10.32689/2523-4625-2025-2\(78\)-6](https://doi.org/10.32689/2523-4625-2025-2(78)-6)

Світлана ВОВК

доктор політичних наук, професор, професор кафедри політології і міжнародних відносин,
ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»,
lanasvitvovk@gmail.com
ORCID: 0000-0002-6171-4782

Вікторія МЕДВЕДСЬКА

кандидат політичних наук, доцент кафедри політології і міжнародних відносин,
ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»,
viktoriia.medvedsk@gmail.com
ORCID: 0000-0001-6817-155X

ПОЛІТИЧНИЙ МОНІТОРИНГ У СИСТЕМІ СУЧАСНОГО ПОЛІТИЧНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ

У статті розкривається сутність політичного моніторингу як інструментального елементу сучасного політичного консультування в сучасних умовах. Авторки акцентують увагу на зростаючій ролі моніторингу в системі прийняття політичних рішень, що вимагає високої швидкості, точності та аналітичної гнучкості. Аргументовано, що сучасне політичне консультування не може обмежуватися емпіричним підходом, а потребує системного аналізу соціально-політичної динаміки, електоральних уподобань, інформаційних впливів і поведінки політичних акторів.

Проаналізовано основні підходи до розуміння сутності політичного моніторингу, його структурні компоненти, функції та види. Особливу увагу приділено методологічним засадам інституціоналізації політичного моніторингу, що забезпечують стабільність, системність та ефективність аналітичної діяльності. У статті розглянуто приклади реалізації моніторингових стратегій в Україні (Центр стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки, Центр «Нова Європа», Український центр економічних та політичних досліджень ім. О. Разумкова) та за кордоном (Brookings Institution, AAPOR), які демонструють переваги професіоналізованих форм аналітичного супроводу політики.

Підкреслено значення технологічної стратегії, яка охоплює інструменти автоматизованого збору й аналізу даних, штучного інтелекту, візуалізації інформації, що дозволяють здійснювати політичну діагностику в реальному часі. Описано кейси використання цифрових платформ, таких як YouControl та ActivityInfo, для потреб моніторингу політичного та виборчого процесу.

Окрему увагу приділено етичному аспекту політичного моніторингу. Наголошено на потребі дотримання стандартів професійної доброчесності, захисту персональних даних, недопущенні маніпулятивних інтерпретацій, а також забезпеченні публічної довіри. У цьому контексті розглянуто приклад Cambridge Analytica як негативний прецедент етичного порушення у сфері політичного аналізу.

Також висвітлено роль комунікаційної стратегії як інструменту інтеграції результатів моніторингу в політичні рішення. Показано важливість візуалізації даних, адаптації аналітичної інформації до потреб замовника, уникнення інформаційного перевантаження й забезпечення змістовної ясності.

У підсумку обґрунтовано, що ефективність політичного моніторингу залежить від синергії інституційної, технологічної, етичної та комунікаційної стратегій, які у своїй сукупності формують методологічний каркас сучасного політичного консультування. Якісний моніторинг виступає гарантом стратегічної стійкості, аналітичної доброчесності та репутаційної безпеки в добу цифрової політики.

Ключові слова: політичне консультування, політичний моніторинг, аналітична стратегія, політична експертиза, інформаційне середовище, цифрові ризики, глобальні виклики, війна.

Svitlana Vovk, Victoria Medvedska. POLITICAL MONITORING IN THE SYSTEM OF MODERN POLITICAL CONSULTING

The article reveals the essence of political monitoring as an instrumental element of modern political consulting in today's conditions. The authors focus on the growing importance of monitoring in the political decision-making system, which requires high speed, accuracy, and analytical flexibility. It is argued that contemporary political consulting can no longer rely only on empirical experience but needs a systematic analysis of socio-political dynamics, electoral preferences, informational influences, and the behavior of political actors.

The article analyzes the main approaches to understanding the nature of political monitoring, its structural components, functions, and types. Special attention is given to the methodological foundations of the institutionalization of political monitoring, which ensure the stability, consistency, and effectiveness of analytical activity. Examples of the implementation of monitoring strategies in Ukraine (the Centre for Strategic Communications and Information Security, the New Europe Center, the Razumkov Centre) and abroad (Brookings Institution, AAPOR) are discussed, showing the advantages of professionalized forms of political analysis.

The significance of a technological strategy is emphasized, including tools for automated data collection and analysis, artificial intelligence, and information visualization, which allow political diagnostics in real time. The use of digital platforms such as YouControl and ActivityInfo for monitoring political and electoral processes is described.

Particular attention is paid to the ethical aspect of political monitoring. The need to follow professional integrity standards, protect personal data, avoid manipulative interpretations, and maintain public trust is underlined. In this context, the case of Cambridge Analytica is examined as a negative precedent of ethical violation in political analysis.

The role of the communication strategy is also highlighted as a tool for integrating monitoring results into political decisions. The importance of data visualization, adaptation of analytical information to client needs, avoidance of information overload, and ensuring content clarity is demonstrated.

In conclusion, the article proves that the effectiveness of political monitoring depends on the synergy of institutional, technological, ethical, and communication strategies, which together form the methodological framework of modern political consulting. High-quality monitoring ensures strategic resilience, analytical integrity, and reputational security in the age of digital politics.

Key words: political consulting, political monitoring, analytical strategy, political expertise, information environment, digital risks, global challenges, war.

Постановка проблеми. У сучасних умовах політичної турбулентності, цифровізації та посилення глобальних і регіональних викликів політичний моніторинг набуває особливої значущості як інструмент у структурі політичного консультування. Зміна характеру політичної комунікації, інтенсифікація інформаційних впливів, зростання ролі соціальних мереж та динамічність громадської думки обумовлюють потребу в постійному, багатоканальному та концептуально виваженому спостереженні за політичними процесами.

Політичне консультування у XXI ст. більше не може базуватися виключно на емпіричному досвіді чи ситуативному реагуванні, все більше воно потребує раннього виявлення ризиків і швидкого конструювання стратегій поведінки політичних суб'єктів. Саме політичний моніторинг, як системна та безперервна аналітична діяльність, забезпечує можливість виявити структурні зрушення в архітектоніці політичного ландшафту, зафіксувати зміни в електоральних вподобаннях, спрогнозувати суспільні настрої, проаналізувати поведінку політичних акторів та ефективність їхньої комунікації.

Актуальність проблеми значною мірою зростає в умовах війни, гібридних загроз і трансформації безпекової парадигми, коли політичні рішення мають ухвалюватися швидко та на основі аналітичної інформації, яка відображає поточну ситуацію.

Аналіз основних досліджень і публікацій. У сучасному науковому дискурсі сформувалося кілька підходів до розуміння сутності політичного моніторингу, його функцій, інституційного оформлення та методологічного забезпечення і місця в політичному консалтингу. Огляд останніх наукових розвідок ілюструє концепції, які стали підґрунтям для подальшого вивчення політичного моніторингу: «...моніторинг – це система періодичного спостереження за тими чи іншими об'єктами, збору інформації про їх стан, здійс-

нюваного із заданою періодичністю. Накопичення періодично отримуваної інформації проводиться з метою оцінки станів об'єктів спостереження, виявлення тенденцій їх розвитку і прогнозування майбутніх станів» [1]; «...моніторинг політичний – це спеціально організована система спостереження за змінами у стані суб'єктів та явищ політичної системи, результати цього спостереження» [2]; до основні види політичного моніторингу – «...моніторинги, орієнтовані на суспільство в цілому, ... орієнтовані на фахівців різноманітних галузей діяльності... моніторинги, користувачами яких є окремі структури, керівники різних рівнів, органи влади, політики...» [3]; характеристика основних практик моніторингу (аналіз публічних наративів, їх динаміки, впливу на політичну позицію; оцінка електоральних вподобань, протестних настроїв, демографічних зрушень; аналіз законодавчих ініціатив, коаліційної динаміки; оцінка зовнішніх впливів на внутрішню політику; оцінка соціальних мереж, ботоактивності, цифрових трендів) [5; 8; 4].

Водночас у науковій літературі спостерігається брак комплексного осмислення феномену політичного моніторингу саме в контексті консалтингової діяльності сучасності. Недостатньо дослідженими залишаються питання його концептуалізації, структурної побудови, етичних принципів і прикладних практик в умовах цифровізації, інформаційного перенасиченості та геополітичних викликів, що ускладнює його ефективне використання.

Метою дослідження є обґрунтування політичного моніторингу як інструментального елементу сучасного політичного консультування, з'ясування його сутності, функціональних характеристик, структурних компонентів та аналітичних можливостей в умовах цифрових трансформацій і геополітичних викликів.

Виклад основного матеріалу. Застосування політичного моніторингу як інструменту отримання інформації консультування

умовах сучасних викликів має певні особливості. По-перше інформаційна перенасиченість, коли величезні масиви даних циркулюють у цифровому середовищі, значною мірою ускладнює фільтрацію, інтерпретацію та стратегічне використання релевантної інформації. Відповідно, відсутність або спотворення контексту породжує високий рівень ризику при прийнятті політичних рішень, що базуються на поверхневому або емоційно забарвленому інформаційному тлі. По-друге, гібридний характер політичної комунікації, в якому домінують маніпулятивні технології, фейкові повідомлення, інформаційні атаки, ботмережі та алгоритмічне підсилення дезінформації, зумовлює те, що під час моніторингу потрібно враховувати не лише відкриті джерела, а й «темні зони» цифрового простору, де формуються та поширюються альтернативні, часто деструктивні, політичні наративи. Збір і аналіз такої інформації потребують не лише технічної компетентності, але й глибокої етичної відповідальності. По-третє, нестабільність правового та інституційного контексту призводить до ускладнення стандартизації та регламентування процесів моніторингу. У багатьох країнах, зокрема в Україні, політична практика нерідко перебуває в конфлікті з правовими нормами або відзначається високою динамікою змін, що вимагає надзвичайної гнучкості методів аналізу, відповідно моніторинг має адаптуватися до умов невизначеності та інституційної нестабільності, забезпечуючи при цьому максимально об'єктивну аналітичну підтримку для консультативної діяльності.

У зв'язку з викладеним вище, зростає потреба в системних стратегіях організації ефективного моніторингу, які враховують не лише поточні політичні події, а й структурні трансформації політичного середовища.

Однією з таких стратегій, що здатна забезпечити інституційну сталість і методологічну узгодженість моніторингових процесів, є інституційна стратегія. Вона передбачає створення аналітичних центрів, команд або підрозділів при політичних акторах, державних органах або громадських інституції, надає змогу здійснити перехід від ситуативного, фрагментарного збору інформації до системної, організованої, методологічно вивіреної роботи з політичними даними; дозволяє сформулювати стабільні інституційні рамки для проведення моніторингу, що, своєю чергою, забезпечує безперервність аналітичного процесу, підвищує його достовірність і сприяє ефективному використанню отриманих результатів у процесах політичного консультування, стратегічного планування та ухвалення рішень.

Варто зауважити, що інституціоналізація передбачає не лише формальне закріплення аналітичних функцій за певними структурами, а й наявність кваліфікованого міждисциплінарного персоналу. У межах сучасної політичної реальності ефективна аналітична команда повинна поєднувати фахівців із соціології, політології, психології, комунікаційних наук, інформаційної безпеки, що дозволяє комплексно охопити складні політичні явища, зокрема зміни в громадській думці, трансформацію політичних ідентичностей, еволюцію інформаційного простору та поведінкові патерни цифрових спільнот.

Ілюстративним прикладом реалізації інституційної стратегії є діяльність Центру стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки при Міністерстві культури та інформаційної політики України, який поєднує моніторинг інформаційного середовища з формуванням контрнарративів у відповідь на дезінформаційні атаки [7]. Його діяльність відбувається на стику політичного аналізу, інформаційної аналітики, психології впливу та стратегічних комунікацій, що відповідає вимогам до сучасного політичного моніторингу.

Іншим прикладом є Центр «Нова Європа», який виконує повноцінну функцію моніторингу зовнішньополітичного контексту, здійснюючи регулярний аналіз міжнародних рішень, риторики іноземних лідерів та геополітичних тенденцій, що мають значення для національної політики.

Варто також згадати приклади зарубіжних практик. У США функціонують численні policy institutes, зокрема Brookings Institution [10], який поєднують аналітичну експертизу, прогнозування, політичне моделювання та моніторинг у межах стабільно функціонуючих дослідницьких структур/їхня успішна робота забезпечується високим рівнем інституційної підтримки, сталим фінансуванням, доступом до відкритих і закритих джерел даних, а також тісною взаємодією з політичними лідерами та громадськими середовищами.

Можна стверджувати, що інституціоналізація політичного моніторингу забезпечує узгодженість і системність роботи з даними, підвищує якість прийнятих рішень, дозволяє уникати суб'єктивізму в інтерпретаціях та мінімізувати вплив політичних маніпуляцій. У країнах із високим рівнем політичної конкуренції, інформаційного тиску або зовнішніх загроз, як-от Україна, така стратегія є критично необхідною умовою для підвищення ефективності державної політики, підтримки легітимності інститутів влади та розвитку публічного політичного дискурсу.

В умовах інформаційного середовища ефективність політичного моніторингу залежить від технологічної стратегії, яка передбачає пріоритетне використання новітніх цифрових рішень для збору, обробки, аналізу й візуалізації політично значущої інформації. Дійсно, у XXI ст., коли обсяг, швидкість і фрагментарність інформаційних потоків перевищують можливості традиційної аналітики, саме впровадження технологій стає вирішальним фактором аналітичної ефективності. Використання платформ автоматизованого збору даних, інструментів візуалізації, систем штучного інтелекту, алгоритмів семантичного й мережевого аналізу, інструментів прогнозування поведінки аудиторій покликано забезпечити новий рівень політичної діагностики, прогнозування та підтримки ухвалення рішень.

Зокрема, автоматизовані системи збору даних (web scraping-платформи, боти, crawler-механізми) дають змогу відстежувати динаміку повідомлень у реальному часі, виявляти ключові теми, оцінювати інтенсивність комунікаційних кампаній та оперативно фіксувати зміну наративів. Наприклад, в Україні активно застосовується система YouControl [16], агрегує відкриті дані з державних реєстрів і дозволяє політичним консультантам моніторити взаємозв'язки між компаніями, політиками, бізнес-інтересами тощо. Хоча вона не є суто політичною, її застосування в політичному консультуванні свідчить про гнучкість сучасних технологічних рішень.

Для управління інформацією для системи спостереження та моніторингу виборів корисною є програмне забезпечення ActivityInfo [9], а саме система спостереження та моніторингу виборів (Elections observation and monitoring system), яка містить форми для збору довідкових даних, таких як списки політичних партій, спостерігачів, проєктів, заходів тощо, а також форми, що дозволяють контролювати виборчий процес, включаючи стан виборчої дільниці, скарги та порушення, результати тощо. Система також містить інформаційні панелі, блокнот і звіт у формі карти, які дозволяють проводити аналіз даних, пов'язаних з інцидентами насильства, моніторингом мітингів тощо.

Отже, технологічна стратегія політичного моніторингу є підґрунтям адаптації останнього до сучасного інформаційного середовища. Вона забезпечує швидкість, гнучкість, масштабованість і глибину аналітики, що є критично важливим у ситуаціях політичної турбулентності, цифрових атак і надзвичайної динаміки змін.

Водночас, в умовах застосування маніпуляцій, підриву довіри до інституцій та емоційного забарвлення політичної інформації

інституційна та технічна стратегія повинна поєднуватися зі змістовною відповідальністю. Етична стратегія в сучасному консалтинговому середовищі повинна стати гарантією професійної відповідальності і публічної довіри. В першу чергу, мова йде, про дотримання принципів приватності, добросовісної верифікації джерел, захисту персональних даних, прозорості аналітичної методології, а також уникнення маніпулятивного впливу на замовника або громадськість. У суспільстві, де політична комунікація все частіше набуває рис інформаційної війни, а консультанти працюють у режимі постійної конкуренції, етична відповідальність повинна стати структурною частиною професійної культури аналітика.

Так, одним із прикладів порушення етичної стратегії є кейс компанії Cambridge Analytica, яка використовувала персональні дані мільйонів користувачів Facebook без їх згоди для політичного таргетингу, впливаючи на електоральну поведінку під час виборів у США та Великобританії. «Занепокоєння громадськості щодо Cambridge Analytica було пов'язане не лише з отриманням нею особистої інформації, але й зі способом, яким компанія використовувала цю інформацію. Компанія використовувала дані для підтримки політичних кампаній різних клієнтів, фактично використовуючи психологічні профілі людей для впливу на їхні політичні рішення...» [12]. Отже, попри технологічну ефективність цього підходу, його етична сумнівність змусила аналітичну спільноту переглянути рамки допустимого в політичному моніторингу.

Ще одним елементом етичної стратегії є недопущення маніпулятивної аналітики, тобто таких інтерпретацій, які цілеспрямовано викривляють результати з метою задоволення політичних чи ідеологічних інтересів замовника. На жаль, на практиці політичне консультування іноді втрачає незалежність через тиск замовників, що прагнуть так званого «аналітичного підтвердження» вже ухвалених рішень або створення ілюзії підтримки. У цьому контексті важливо наголосити на необхідності дотримання стандартів аналітичної доброчесності, які передбачають незалежність висновків, наявність джерельної бази, методологічну відкритість і готовність до перевірки. Так, Кодекс професійної етики та практики AAPOR (Ethics Code of the American Association for Public Opinion Research) регламентує допустимі межі роботи з даними в публічному просторі: «...не розголошуватимемо жодної інформації, яка може бути використана, окремо або в поєднанні з іншою розумно доступною інформацією, для

ідентифікації учасників за їхніми даними, без їхньої згоди..., виправимо будь-які помилки у власній роботі, які стануть нам відомі та які можуть вплинути на інтерпретацію результатів..., ...визнаємо, що розбіжності в думках щодо інтерпретації аналізу не обов'язково є фактичними перекручуваннями або спотвореннями, і будемо застосовувати професійне судження при розголошенні таких розбіжностей у думках...» [14].

Особливої уваги потребує аспект захисту персональних даних, адже сучасні платформи моніторингу часто використовують великі масиви інформації, зібраної з відкритих або напіввідкритих джерел. Відповідно до міжнародного права, зокрема, відповідно до Загального регламенту про захист даних (General Data Protection Regulation GDPR), збирання і обробка персональних даних має здійснюватися виключно за згодою користувача та з дотриманням принципів прозорості й обмеженості цілей: «...персональні дані повинні оброблятися законно, справедливо та прозоро стосовно суб'єкта даних («законність, справедливість та прозорість»)..., ... необхідно вживати всіх розумних заходів для забезпечення того, щоб персональні дані, які є неточними, з урахуванням цілей, для яких вони обробляються, були негайно видалені або виправлені..., ... забезпечувати належну безпеку персональних даних, включаючи захист від несанкціонованої або незаконної обробки та від випадкової втрати, знищення або пошкодження, з використанням відповідних технічних або організаційних заходів...» [13]. Політичний моніторинг, який порушує ці правила, може не лише дискредитувати консультанта, але й спричинити юридичну відповідальність.

Важливо також враховувати етичні аспекти роботи з інформацією в умовах криз, зокрема, під час війни, політичних репресій або масових протестів. У таких ситуаціях аналітик має уникати використання моніторингових даних у спосіб, який може нашкодити вразливим групам, спровокувати ескалацію або сприяти порушенню прав людини. Наприклад, під час Революції Гідності в Україні та подальших подій 2014 р. деякі аналітичні структури фіксували настрої населення на окупованих територіях. У такому контексті обов'язком аналітика стало збереження конфіденційності джерел, уникнення оприлюднення чутливих даних і відмова від «стигматизації» учасників процесу на основі моніторингових висновків.

Тобто, етична стратегія політичного моніторингу як нормативна система повинна визначати якість, довіру та суспільну легітимність політичної аналітики. У перспективі вона має бути

закріплена не лише у внутрішніх регламентах аналітичних структур, а й у професійних стандартах національного й міжнародного рівнів.

Ефективність моніторингу залежить від того, наскільки, результати дослідження є інтерпретованими, зрозумілими і доступними для цільових аудиторій. Відтак, комунікаційна стратегія, яка забезпечує перехід від фази збору та аналізу інформації до її практичного використання в системі прийняття політичних рішень, полягає у правильному, цільовому та змістовно вивіреному представленні результатів моніторингу, адаптованому до потреб конкретного замовника, структуровано візуалізованому, інтегрованому в логіку політичного планування.

Однією з основних вимог до ефективної комунікації моніторингових результатів є інформаційна адаптація відповідно до ролі, рівня та запиту замовника. Наприклад, П. Керні та Р. Квятковський пропонують триетапну комунікаційну стратегію: «1. *Зрозумійте свою аудиторію.* Щоб адаптувати свій підхід до когнітивних процесів, що протікають у людей, синтезуйте докази лаконічно, щоб мінімізувати їхнє когнітивне навантаження, та «формулюйте» свої висновки, а не очікуйте, що докази говорять самі за себе. 2. *Визначте правильний час для використання «вікна можливостей».* «Час» може стосуватися правильного часу для впливу на людину, залежно від її поточного способу мислення, або для дії, коли політичні умови є сприятливими. 3. *Залучайтесь до процесу розробки політики в реальному світі, а не чекайте на появу «раціонального» та впорядкованого процесу.* Надання доказів на міфічних етапах «політичного циклу» може бути помилковим, а «говорити правду владі» без встановлення довіри в мережах та відкритої культури в організаціях може бути контрпродуктивним» [11].

Невід'ємним компонентом комунікаційної стратегії є візуалізація даних, що істотно полегшує їх сприйняття, структурування та стратегічне осмислення. Інфографіка, інтерактивні дашборди, heatmaps, діаграми зв'язків між акторами або ключовими темами дозволяє подолати аналітичну перевантаженість, яка виникає при роботі з великими обсягами інформації. Наприклад, Український інститут майбутнього (Ukrainian Institute for the Future) використовує графічні звіти, які супроводжуються коротким аналітичним резюме й ключовими прогнозами [15]. Вони дозволяють аудиторії швидко зорієнтуватися в ситуації та ухвалити своєчасне рішення.

Комунікаційна стратегія також передбачає дотримання інформаційної етики у взаємодії з політичними замовниками. Необхідно забез-

печити баланс між інтересом замовника отримати «зручні» дані й обов'язком представити об'єктивну картину. Навмисне замовчування, надмірне спрощення або тенденційна інтерпретація можуть не лише дискредитувати аналітичну діяльність, а й призвести до помилкових політичних рішень. У цьому контексті особливо важливою є наявність етичного кодексу комунікації аналітичної інформації, який у країнах з розвинутою консалтинговою культурою (США, Велика Британія, Канада) вже функціонує на рівні професійних об'єднань (як от, The Code of Ethics AAPOR, про який ми згадували вище).

У практиці українського політичного консалтингу позитивним прикладом ефективної комунікаційної стратегії є діяльність Українського центру економічних та політичних досліджень ім. О. Разумкова [7], який не лише проводить регулярний моніторинг політичних настроїв, а й вміє адаптувати результати до різних цільових аудиторій: від експертної спільноти до широкої громадськості. Їхні звіти поєднують інфографіку, зрозумілий виклад, аналітичні висновки та рекомендації для державної політики, що робить їх доступними та впливовими.

Одним словом, якісна реалізація комунікаційної стратегії політичного моніторингу забезпечує перетворення аналітичної інформації на інструмент дії, підвищує рівень довіри до політичного консультування, сприяє прозорості та ефективності політичного процесу. У сукупності з технологічною, інституційною та етичною стратегіями вона формує цілісну систему сучасного моніторингу, орієнтовану на підтримку стабільності, обґрунтованості та адаптивності політичного управління.

Висновки. Таким чином, політичний моніторинг в системі політичного консультування сьогодні повинен відповідати інформаційним, технологічним, етичним, інституційним викликам. Його ефективність визначається не лише обсягом зібраних даних, а здатністю аналітичної структури вчасно трансформувати отримані дані в осмислені, практично значущі висновки. У цифрову епоху, де рішення часто приймаються під тиском хвилинних трендів або інформаційних кампаній, саме якісний моніторинг слугує запорукою стратегічної стійкості, політичної відповідальності та репутаційної безпеки.

Література:

1. Арабаджиев Д. Моніторинг виборчого процесу як інструмент політичного піару. *Політичний менеджмент*. 2013. № 1-2. С. 128–135. URL: https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/08/arabadjyev_monitoryng.pdf.
2. Велика українська енциклопедія. Моніторинг політичний. URL: https://vue.gov.ua/%D0%9C%D0%BE%D0%BD%D1%96%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B8%D0%BD%D0%B3_%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9.
3. Вировий С. Соціально-політичний моніторинг як складова інформаційно-аналітичного забезпечення публічного урядування. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2014. Вип. 2. С. 72–79. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/dums_2014_2_10.
4. Мазуренко В., Штовба С. Огляд моделей аналізу соціальних мереж. *Вісник Вінницького політехнічного інституту*. 2015. № 2. URL: https://www.researchgate.net/publication/279535422_OGLAD_MODELEJ_ANALIZU_SOCIALNIH_MEREZ.
5. Метод медіа-моніторингу. Електронний багатомовний термінологічний словник. URL: <https://emtd.ztu.edu.ua/view/word-11481/0>.
6. Український центр економічних та політичних досліджень ім. О. Разумкова. URL: <https://razumkov.org.ua/>.
7. Центру стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки. URL: <https://spravdi.gov.ua/>.
8. Шинкаренко О. Маркетингова модель електоральної поведінки. *Український соціологічний журнал*. 2013. № 1–2. С. 87–91. URL: <https://periodicals.karazin.ua/usocjour/article/download/4425/3996/>.
9. ActivityInfo. Elections observation and monitoring system. URL: <https://www.activityinfo.org/support/templates/elections-observation-and-monitoring-system>.
10. Brookings Institution. URL: <https://www.brookings.edu/>.
11. Cairney, P., Kwiatkowski, R. How to communicate effectively with policymakers: combine insights from psychology and policy studies. *Palgrave Commun* 3, 37 (2017). <https://doi.org/10.1057/s41599-017-0046-8>.
12. Fernando J. Cambridge Analytica: Overview, History, and Example. URL: <https://www.investopedia.com/terms/c/cambridge-analytica.asp>.
13. General Data Protection Regulation GDPR. URL: <https://gdpr-info.eu/>.
14. The Code of Professional Ethics and Practices. URL: <https://aapor.org/standards-and-ethics/>.
15. Ukrainian Institute for the Future. URL: <https://uifuture.org/>.
16. YouControl. URL: <https://youcontrol.com.ua>.

Дата надходження статті: 02.07.2025

Дата прийняття статті: 09.07.2025

Опубліковано: 01.10.2025